

Euroopa Ülemkogu

**Brüssel, 30. august 2014
(OR. en)**

EUCO 163/14

**CO EUR 11
CONCL 4**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine (30. august 2014)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse Euroopa Ülemkogu poolt eespool osutatud kohtumisel vastuvõetud järeldused.

I. JÄRGMINE INSTITUTSIOONILINE TSÜKKEL

1. Arvestades Euroopa Ülemkogu eesistuja peetud konsultatsioone, võttis Euroopa Ülemkogu täna kooskõlas aluslepingutega vastu järgmised otsused.
2. Euroopa Ülemkogu valis Donald Tuski Euroopa Ülemkogu eesistujaks ajavahemikuks 1. detsembrist 2014 kuni 31. maini 2017¹. Ülemkogu palus, et nõukogu peasekretär abistaks valitud Euroopa Ülemkogu eesistujat üleminekuajal.
3. Euroopa Ülemkogu nimetas komisjoni ametisseastuva presidendi nõusolekul Federica Mogherini liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgeks esindajaks ajavahemikuks, mis algab komisjoni praeguse ametiaja lõpust ning lõpeb 31. oktoobril 2019².
4. Euroopa Ülemkogu palus, et nõukogu võtaks ühisel kokkuleppel komisjoni ametisseastuva presidendiga viivitamata vastu nimekirja teistest isikutest, kelle nimetamist komisjoni liikmeteks ta kavatseb soovitada.
5. Uue komisjoni nimetab ametisse Euroopa Ülemkogu pärast seda, kui Euroopa Parlament väljendab hääletades oma nõusolekut komisjoni presidendi, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning teiste komisjoni liikmete suhtes.
6. Euroopa Ülemkogu tervitas majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu osaliste, mille rahaühik on euro, riigipeade ja valitsusjuhtide otsust nimetada euroala tippkohtumise eesistujana ajavahemikuks 1. detsembrist 2014 kuni 31. maini 2017 ametisse Donald Tuski³.

¹ Euroopa Ülemkogu otsus, millega valitakse Euroopa Ülemkogu eesistuja (EUCO 144/14).

² Euroopa Ülemkogu otsus, millega nimetatakse ametisse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (EUCO 146/14).

³ Majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu osaliste, mille rahaühik on euro, riigipeade ja valitsusjuhtide otsus euroala tippkohtumise eesistuja ametisse nimetamise kohta (dok 11949/14).

II. MAJANDUSKÜSIMUSED

7. Vaatamata finantsturutingimuste märkimisväärsse paranemisele ja liikmesriikide võetud struktuurilistele meetmetele, valmistab Euroopa majanduslik ja tööhõive olukord suurt muret. Majandusandmed on viimastel nädalatel kinnitanud, et majanduse elavnemine, eriti euroalal, on vähene, inflatsioon on erakordselt madal ja töötuse määr vastuvõetamatult kõrge. Sellega seoses tuletab Euroopa Ülemkogu meelde oma 27. juuni 2014. aasta järeldusi Euroopa poolaasta kohta ning kokkulepet strateegilises tegevuskavas, milles pannakse suurt rõhku töökohtade loomisele, majanduskasvule ja konkurentsivõimele. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema kiireid edusamme nimetatud suuniste rakendamisel. Selleks palub ülemkogu nõukogul hinnata sotsiaal-majanduslikku olukorda ning alustada nende küsimustega viivitamata tööd. Euroopa Ülemkogu tervitab samuti Itaalia valitsuse kavatsust korraldada oktoobris riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil tööhõive, eelkõige noorte tööhõive teemal konverents, mis järgneb Berliinis ja Pariisis peetud konverentsidele. Sügisel käsitleb Euroopa Ülemkogu samuti majanduslikku olukorda ning korraldatakse spetsiaalne euroala tippkohtumine.

III. VÄLISSUHTED

UKRAINA

8. Tuletades meelde riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 6. märtsil ja 27. mail tehtud avaldusi Ukraina kohta ning Euroopa Ülemkogu 21. märtsi, 27. juuni ja 16. juuli järeldusi, on Euroopa Ülemkogu endiselt äärmiselt mures käimasoleva ja üha pingelisema võitlustegevuse pärast Ida-Ukrainas ning mõistab endiselt karmilt hukka Krimmi ebaseadusliku annekteerimise. Ülemkogu mõistab hukka selle, et Venemaa Föderatsiooni territooriumilt liigub Ida-Ukrainasse üha rohkem võitlejaid ja relvi, samuti mõistab ülemkogu hukka Venemaa relvajõudude agressiooni Ukraina pinnal. Ülemkogu kutsub Venemaa Föderatsiooni üles viima viivitamatult kõik oma sõjalised vahendid ja relvajõud Ukrainast välja. Euroopa Liit kordab tungivat vajadust leida püsiv poliitiline lahendus, mis põhineb Ukraina suveräänsuse, territoriaalse terviklikkuse, ühtsuse ja sõltumatuse austamisel.

9. Euroopa Ülemkogu rõhutab president Porošenko rahuplaani viivitamatu rakendamise tähtsust. Esimeseks sammuks peaks olema vastastikku kokku lepitud püsiva relvarahu kehtestamine, Ukraina kontrolli taastamine oma piiride üle ning relvade, nendega seotud materjali ja sõjaväelaste Venemaa Föderatsioonist Ukrainasse liikumise viivitamatu lõppemine, samuti tuleks kiiresti vabastada kõik pantvangid, keda hoiavad kinni ebaseaduslikult relvastatud rühmitused, ja Venemaa Föderatsiooni poolt kinnipeetavad vangid. Euroopa Ülemkogu kordab samuti üleskutset tagada relvarahu osana viivitamatu, turvaline ja takistamatu juurdepääs lennul MH17 olnud lennuki allakukkumise koha juurde. Euroopa Ülemkogu väljendab veel kord toetust Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni väärtuslikele jõupingutustele.
10. Euroopa Ülemkogu tervitab Euroopa Liidu, Ukraina ja Venemaa Föderatsiooni algatatud kolmepoolseid kõnelusi assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu rakendamise praktiliste küsimuste üle ning kõnelusi energia teemal. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles kõnelusi peatumatult jätkama, et saavutada käegakatsutavad tulemused kokkulepitud aja jooksul. Euroopa Ülemkogu kutsub samuti üles kõiki pooli toetama ja hõlbustama stabiilset ja turvalist energiaallikate, eelkõige gaasi transporti.
11. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles toetama ja hõlbustama viivitamatult rahvusvaheliste humanitaarbiorganisatsioonide tööd, tehes seda kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvaheliste humanitaarpõhimõtetega. Konflikti humanitaarmõju tsiviilelanikele ei tohiks kasutada ära poliitilistel või sõjalistel eesmärkidel. Euroopa Ülemkogu kutsub kõigi panustajaid, sealhulgas Venemaa Föderatsiooni, üles toetama rahvusvahelist ÜRO juhitud hädaabi andmist, tunnustades täielikult Ukraina valitsuse rolli esmase reageerijana.
12. Euroopa Ülemkogu tegeleb endiselt Euroopa Liidu poolt vastu võetud piiravate meetmete jälgimise ja hindamisega ning on valmis astuma edasisi olulisi samme sõltuvalt olukorra arengust kohapeal. Ülemkogu palub komisjonil alustada kiiresti koos Euroopa välis teenistusega ettevalmistavat tööd ja nädala jooksul esitada kaalumiseks ettepanekud. Ülemkogu palub komisjoni lisada oma ettepanekusse säte, mille alusel kantakse loetellu kõik Donbassi separatistlike rühmitustega seotud isikud ja institutsioonid.

13. Euroopa Ülemkogu tervitab ELi põllumajandus- ja toiduainete turgude stabiliseerimiseks komisjoni võetud erakorralisi meetmeid, et leevendada Venemaa poolt teatavate ELi põllumajandustoodete impordile kehtestatud piirangute mõju. Ülemkogu kutsub komisjoni üles olukorda jälgima ja kaaluma vajaduse korral täiendavate meetmete vastuvõtmist.

IRAAK JA SÜÜRIA

14. Euroopa Ülemkogu on äärmiselt hämmastunud julgeoleku- ja humanitaarolukorra halvenemise pärast Iraagis ja Süürias nende territooriumi osade hõivamise järel „Iraagi Islamiriigi ja Levanti (ISIL)” poolt. Euroopa Ülemkogu on šokeeritud ja mõistab kindlalt hukka valimatud tapmised ja inimõiguste rikkumised, mille nimetatud organisatsioon ja muud terroriorganisatsioonid on toime pannud eelkõige kristlike ning muude usu- ja etniliste vähemuste vastu, kes peaksid olema uue demokraatliku Iraagi osa, ning kõige haavatavamate elanikerühmade vastu. Selliste kuritegude eest vastutajad võetakse vastutusele. Euroopa Ülemkogu rõhutab kõnealuse piirkonna riikide koordineeritud tegevuse tähtsust selliste ohtudega võitlemisel. Ülemkogu kutsub kõiki Iraagi juhte tungivalt üles looma praeguse kriisi esimese poliitilise lahendusena tõeliselt kaasava valitsuse ning on valmis toetama Iraagi valitsust vajalike reformide läbiviimisel.
15. Ebastabiilsus Süürias, mille põhjustas Assadi režiimi jõhker sõda oma rahva vastu, on võimaldanud ISILil edu saavutada. Püsivaks lahenduseks on Süürias vaja kiiresti poliitilist üleminekut.
16. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki Süüria konflikti pooli üles austama ÜRO desarmeerimise jälgimisrühma volitusi ning tagama ÜRO vägede, sealhulgas ELi liikmesriikide vägede turvalisuse ja liikumisvabaduse, ning mõistab hukka hiljutised rünnakud jälgimisrühma vastu ja mõnede selle liikmete kinnipidamise.

17. Euroopa Ülemkogu usub, et islamikalifaadi loomine Iraagis ja Süürias ning selle aluseks olev islamiäärmusliku terrorismi eksport on otsene oht Euroopa riikide julgeolekule. Euroopa Liit on kindlalt otsustanud, et aitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2170 esitatud üleskutse kohaselt kaasa ISILi ja muude terroristlike rühmituste poolt Iraagis ja Süürias tekitatud ohuga võitlemisele. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu Ameerika Ühendriikide ja teiste partnerite jõupingutusi ning algatust korraldada julgeolekut Iraagis käsitlev rahvusvaheline konverents. Ülemkogu toetab eri liikmesriikide otsust saata Iraaki, sealhulgas Kurdistani piirkondlikule omavalitsusele, sõjalist materjali. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul kaaluda olemasolevate piiravate meetmete tõhusamat kasutamist, eeskätt mitte võimaldada ISILil saada kasu ebaseaduslikust naftamüügist või muude varade müügist rahvusvahelistel turgudel. Samuti on Euroopa Ülemkogu jätkuvalt pühendunud humanitaarabi andmisele kriisist mõjutatud elanikkonna rühmadele.

*

* *

18. Euroopa Ülemkogu on kindlal seisukohal, et välisvõitlejate voo peatamiseks on vaja otsustavalt tegutseda. Ülemkogu kutsub üles kiiremini rakendama liikmesriikide jõupingutusi toetavate ELi meetmete paketti, milles nõukogu on alates 2013. aasta juunist kokku leppinud, eeskätt selleks, et ennetada radikaliseerumist ja ekstremismi, vahetada tulemuslikumalt teavet, sealhulgas asjaomaste kolmandate riikidega, hoida ära, tuvastada ja takistada kahtlusttekitavat reisimist ning välisvõitlejate tegevust uurida ja neid vastutusele võtta. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles saama enne aasta lõppu valmis töö ELi broneeringuinfot käsitleva ettepanekuga.
- Lisaks rõhutab Euroopa Ülemkogu vajadust teha tihedat koostööd kolmandate riikidega, et töötada piirkonnas välja sidus lähenemisviis, sealhulgas tugevdada piirijulgeolekut ja lennundusjulgestust ning terrorismivastase võitluse alast suutlikkust.
- Euroopa Ülemkogu palub nõukogul vaadata üle meetmete tulemuslikkus ja teha vajaduse korral ettepanekuid täiendavate meetmete kohta. Euroopa Ülemkogu vaatab selle küsimuse uuesti läbi oma detsembrikuu kohtumisel.

GAZA

19. Euroopa Ülemkogu tervitab Egiptuse ametivõimude egiidi all saavutatud relvarahukokkulepet. Ülemkogu kutsub mõlemat poolt tungivalt üles sellest kokkulepest täielikult kinni pidama ja jätkama läbirääkimisi, mis viivad Gaza eraldusrežiimi kaotamisega Gaza sektoris elavate palestiinlaste elutingimuste ulatusliku paranemiseni, ning tegema lõpu Iisraeli ähvardavatele ohtudele Hamasi ja teiste Gaza relvastatud rühmituste poolt. Laiaulatusliku lepingu täieliku elluviimise tagamiseks peaks seda protsessi toetama järelevalve ja kontroll rahvusvahelisel tasandil. Kõik Gaza terrorirühmitused peavad desarmeeruma.
- Seepärast on hädavajalik, et Palestiina rahvusliku ühtsuse valitsus täidaks kõiki oma kohustusi nii Läänekaldal kui ka Gaza sektoris, sealhulgas julgeoleku ja tsiviilhalduse valdkonnas. Euroopa Ülemkogule teeb endiselt tõsist muret katastroofiline humanitaarolukord Gaza sektoris. Ülemkogu kutsub üles tagama kooskõlas rahvusvahelise õigusega kohene ja takistamatu juurdepääs humanitaarabile.
20. Euroopa Ülemkogu kordab taas Euroopa Liidu valmisolekut aidata kaasa sellele, et saavutatakse laiaulatuslik ja jätkusuutlik lahendus, mis parandaks nii palestiinlaste kui ka iisraellaste julgeolekut, heaolu ja majanduslikku olukorda.
21. Püsiva rahu ja stabiilsuse toob ainult kahe riigi olemasolul põhinev lõplik kokkulepe. Seega innustab Euroopa Ülemkogu mõlemat poolt taasalustama läbirääkimisi selle eesmärgi saavutamiseks. Gaza piirkond jääb tulevase Palestiina riigi koosseisu.

LIIBÜA

22. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka kokkupõrgete ägenemise Liibüas, eelkõige rünnakud elamupiirkondade, riiklike institutsioonide, rajatiste ja esmatähtsa taristu vastu.
23. Ülemkogu kutsub kõiki osapooli Liibüas üles nõustuma koheselt relvarahu kehtestamisega, lõpetama elanikkonnale kannatuste põhjustamine ja alustama konstruktiivselt kaasavat poliitilist dialoogi. Sellega seoses toetab ülemkogu täielikult ÜRO missiooni jõupingutusi Liibüas.

24. Samuti julgustab Euroopa Ülemkogu naaberriike ja kõnealuse piirkonna riike toetama vaenutegevuse viivitamatut lõpetamist ja hoiduma tegevustest, mis võiksid süvendada praegu valitsevaid lõhesid ja takistada Liibüa üleminekut demokraatiale.
25. Euroopa Ülemkogu kutsub Liibüa ajutist valitsust ja esindajatekoda üles moodustama kiiremas korras tõeliselt kaasav valitsus, mis on võimeline vastama Liibüa rahva vajadustele. Ülemkogu innustab põhiseaduse koostamise assambleed jätkama kiireloomulist tööd põhiseaduse tekstiga, milles austatakse ja kaitstakse kõikide liibüalaste õigusi.

EBOLA

26. Euroopa Ülemkogu väljendab muret Ebola viiruse poolt Aafrikas põhjustatud kriisi pärast ning rõhutab kogu rahvusvahelise üldsuse tähtsust koordineeritud olulise rahvusvahelise abi andmisel selle piirkonna riikidele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja Maailma Terviseorganisatsioonile, et aidata neil selle haigusega võimalikult kiiresti ja tõhusalt võidelda. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide võimaldatud täiendavaid rahalisi vahendeid ning uute finants- ja inimressursside leidmiseks tehtavaid jõupingutusi, et rahuldada eeskätt suurenenud vajadust ekspertide järele kohapeal. Euroopa Ülemkogu tunnustab humanitaarabi- ja tervishoiutöötajate jõupingutusi eesliinil. Ülemkogu kutsub kõiki riike tungivalt üles järgima Maailma Terviseorganisatsiooni suuniseid ning lubama kontrolli olemasolu korral lennuühendust asjaomastesse riikidesse ja asjaomastest riikidest, et tagada abi andmiseks tehtavate jõupingutuste tulemuslikkus ja võimaldada nende riikide majandusel jätkuvalt toimida. Euroopa Ülemkogu kutsub üles ELi liikmesriikide antud abi ELi tasandil tihedamalt koordineerima ning palub nõukogul võtta kriisi lahendamiseks vastu ELi reageerimise laiaulatusliku raamistiku.